

Emlékeztető
a 2005. március 7.-én Budapesten
megtartott repüléstechnikai kerekasztal-megbeszélésről

A repüléstechnikai kerekasztal-megbeszélésre a Berlieni Magyar Nagykövetség kezdeményezésével a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium meghívására került sor. Célja egy új, a repülőipar terén megvalósítható beszállítói program lehetőségeinek vizsgálata volt. A GKM-ben tartott megbeszélésen a melléklet szerinti résztvevők voltak jelen. A találkozó napirendjén a németországi piaci lehetőségek ismertetése, a magyar ipar szakmai kapcsolódási képességeinek bemutatása, valamint a fenti témával kapcsolatos a lehetőségek és problémák megvitatása állt.

Bevezetőjében Szilágyiné Bátorfi Edit nk. titkár KGA elmondta, hogy az észak-német piacon végzett másfél éves feltáró-előkészítő munka alapján jó esély mutatkozik arra, hogy a megfelelő technológiai és minőségbiztosítási szintet elért magyar járműipari és elektronikai beszállítók az iparágak között kialakult kompatibilitás, és az európai, ezen belül a német repülőiparban jellemzővé vált strukturált üzemszervezés következtében ebbe, a számunkra új ágazatban is beszállítóvá váljanak. Az adott gazdasági környezetben a repülőipart is a kielezett verseny jellemzi, ezért a német partnerek nyitottak a költségtakarékos magyar beszállítások igénybevételére. EU-csatlakozásunkkal megnyíltak a jogi-egyezményes feltételek is a magyar beszállítók minősítéséhez.

Somogyi Katalin, a Berlieni KSZ-iroda vezetője ismertette a főbb piaci szereplőket, termékeket (A380), a beszállítói láncok szerveződési sajátosságait, a szakmai érdekképviseltek formáját és munkáját, valamint a termelés jellemző adatait. Rámutatott a versenytársak, elsősorban Lengyelország és Csehország pozícióira és az eddigi magyar kapcsolatépítés eredményeire.

Hideg Mihály a Magyar Repüléstechnikai Alapítvány elnöke bemutatta világ repülőiparának trendjeit, a mai magyar repülőipart és ismertette azokat a témákat és technikákat, amelyekkel a magyar repülőipar számottevő ágazattá fejleszthető új befektetések, más ágazatok gyártóinak konvertálása, a gyártó bázisok fejlesztése, vegyes vállalat alapítás és privatizáció illetve az offset programok tudatos felhasználása segítségével, az alkatrészgyártás, a karbantartás és a fejlesztés terén. A kereslet ismeretében gyors bekapcsolódásra lát lehetőséget a mérnökszolgálati munkák (fejlesztés-tervezés-elemzés-publikáció), forgácsolási kapacitások, öntészeti kapacitások, műanyagipari kapacitások, szénszálas prepreg technológia, könnyűfémszerkezeti gyártási kapacitások, hegesztési, galvanizálási, prototípus gyártó, egyedi szerszámgyártó kapacitások terén. Fontosnak tartja a repülőipar demisztifikálását. Vázolta a továbblépéshez szükséges szakmai feladatokat.

A MAJOSZ elnöke, Bogdanovics László úgy látta, a program egybevégt a szövetség legfontosabb, a tagvállalatok piacszerzésére irányuló feladatával. Már ma is érdeklődnek tagvállalataik a repülőgépipar iránt. Feloldható problémának tartja, hogy cégeik főként a nagy sorozatú gyártáshoz szükséges technológiával rendelkeznek. Sokan már ma is elmozdultak a diverzifikáció felé, más ágazatokba is szállítanak. Leszögezte, hogy a járműiparra jellemzővé vált alacsony haszonkulcs miatt keresik a magasabb haszonkulcsot ígérő ágazatokat. A mintegy 350 kis és közepes tagvállalat többsége magas minőség-biztosítási és modern vállalatirányítási rendszereket alkalmaz, gyártás-közeli innovációval jellemezhető. A lehetséges szakmák közül a prototípusgyártást és a kapcsolódó szerszámgyártást látja gyorsan rendszerbe illeszhetőnek, továbbá a forgácsoló, műanyagipari, könnyűfémszerkezeti és

hegesztési kapacitások, valamint a felületkezelés terén lát jó lehetőségeket. Javasolta a Magyar Öntészeti Szövetség, és a Magyar Minőségbiztosítási Szövetség bevonását a programba. A német piacról eddig beérkezett megkereséseket megköszönte az ITDH-nak és a Berlieni Nagykövetségnek, azokat továbbították a vállalatokhoz. A MAJOSZ támogatja a programot, bekapcsolódik a megvalósításba. Megítélése alapján a járműipari beszállítói referenciák alapján a cégek elfogadhatóvá válnak a repülőipar számára is. Az ehhez szükséges termékfejlesztés egyben növeli a magyar hozzáadott-érték hányadot is.

A Pannon Autóipari Klaszter menedzsere, Rózsa Zoltán 82 tagvállalata és a közvetetten kapcsolódó 250 cég nevében kijelentette, egyértelműen igény van a repülőipari beszállítói programra. Beszámolt az e témában az ITD és a HAIF közreműködésével már megvalósított rendezvényről, amely óta 8-10 céggel tartják a kapcsolatot. Az új beszállítói platform megteremtéséhez tudatos, a minisztérium által irányított programra van szükség, spontán folyamat –ahogyan a járműipar esetében volt – túl lassú lenne, fékezne az eredményességet. Leszögezte, a résztvevő vállalatoknak költséges termék- és minőségbiztosítási fejlesztéseket kell végrehajtaniuk, illetve minősítési eljárásokon kell átesniük, amelyhez támogatásra van szükségük. Ennek biztosítását a GKM-nek speciális támogatási pályázatkívarrással kellene megoldania. Szorgalmazta az ágazatra jellemző ár- és szállítási feltételekkel kapcsolatos információk rendszerezését és bemutatását, valamint a már repülőipari beszállítói státusszal rendelkező cégek tapasztalat-átadásának megszervezését. Egyetértett a repülőipar demisztifikálásának szükségességével. Javasolta, hogy a MAJOSZ és a PANAC mellett más cégeket, klasztereket is vonjunk be a programba.

Peter Starke, a már ma repülőipari beszállító Elektrometall Paks ügyvezetője beszámolt arról, hogy az ágazatban szerzett negyvenéves német tapasztalata (3 évig a német repülőipari KKV-k szóvivőjeként dolgozott a német kormány mellett) alapján hogyan sikerült németországi vállalatából kiindulva a '80-as évektől, kezdetben vegyes vállalati formában, később saját cégében Magyarországon először járműipari beszállítói státuszt, 2000-óta pedig repülőipari beszállítói státuszt felépítenie. Mindezt saját erőből érte el, újabb, az Airbus 380-óriás gép beszállítói státuszához szükséges fejlesztéshez azonban cégének is támogatásra van szüksége. Leszögezte, a beszállítóvá válás alapkövetelménye a megfelelő ár és minőség. A folyamat középtávon valósulhat meg. Alapkövetelmény a szakmunkások jó angolnyelvismerete. 120 főt foglalkoztató cége valamennyi alkalmazottját ki kellett képeznie németországi telephelyén. A beszállítói státusz megszerzéséhez a magyar cégeknek komoly pénzügyi áldozatot kell hozniuk. Fontos, hogy a támogatási lehetőségek kialakítása során ezt az igényt figyelembe vegyék. Legalább ilyen fontos az ágazat számára igénybevehető EU K+F források, és az alapvetően európai platformon mozgó ágazattal kapcsolatos információk megszerzése szempontjából, hogy a vállalatok egy szövetséget hozzanak létre, amely brüsszeli képviselője gondoskodik a folyamatos információáramlásról és az érdekképviseltről.

Bogdanovics úr javasolta, hogy készüljön összeállítás azokról a feltételekről, amelyek a beszállítói státusz megszerzéséhez szükségesek, majd egy mintegy 10-15 cégből álló kör meghívásával lássunk a program elindításához. A cégek, ha már tudják, mit kell teljesíteniük, meg tudják mondani, hogy ehhez milyen feltételekre van szükségük. Ez lehet programunk második fordulója. Starke úr hangsúlyozta, hogy kis lépésekben, de nagyon tudatosan kell haladnunk. Alkatrész-beszállítással indítva a minősítés megszerzésével átlag 2-3 év alatt válhat egy cég beszállítóvá. Hideg úr saját tapasztalata szerint a folyamat egy évre is lerövidíthető a feltételek optimalizálásával.

A támogatási lehetőségeket Solti Szilárd a GKM osztályvezetője mutatta be a GVOP 2005 kereteinek ismertetésével. Kiemelte a megbeszélés szempontjából releváns programokat, amelyek: a feldolgozóipari beszállítók számának növelését és megerősítését szolgáló 1.1.3-as, a KKV-k közötti együttműködés szervezésének támogatását szolgáló 2.3.1-es, a vállalati innováció támogatását szolgáló 3.3.3-as, a KKV-k üzleti tartalom fejlesztését segítő 4.2.1-es programok. Az erről szóló anyagot a résztvevők kézhez kapták. Rámutatott arra, hogy 2005-ben egyszerűbbé váltak a pályázati feltételek, támogatható lett az ÁFA, stb. Egyetértés alakult ki abban, hogy a vázolt keretekbe belefér a repülőipari program támogatása. Solti úr ismertette az MFB/BB Rt új fejlesztési hitelezési lehetőségeit is. A résztvevők kérték annak megvizsgálását, hogy azok a pályázatok, amelyek a fenti programok keretében repülőipari tartalommal kerülnek benyújtásra, kapjanak prioritást, illetve, hogy a 2006-os GVOP előkészítésekor jelenjen meg önálló fejezettel a repülőipari beszállítói program.

Az NKTH részéről Dr. Günter Péter osztályvezető leszögezte, támogatják a tudásintenzív KKV-k fejlődését. Beszámolt a KKV-k K+F tevékenységének növelését ösztönző lehetőségekről, akadémiai és egyetemi forráslehetőségekről, utalt a pályázatok közeljövőben várható kiírására. Az EU VI. Keretprogram nyújtotta lehetőségek kiaknázása terén kiemelte a közös fellépés szükségességét. Felvetette pilotprojekt megvalósításának gondolatát.

A GKI ügyvezető igazatója, Dr. Papanek Gábor az iparág meghonosításához szükséges képzés kérdését vetette fel. Egyetértés alakult ki abban, hogy a program tudatos felépítésének fontos eleme a megfelelő szakemberképzés biztosítása. Elmondása szerint a BME mellett Egerben is mód van a szükséges képzés kialakítására, ahol jó műszaki gyártóbázis is kínálkozik. A szükséges IT képzés, a speciális szoftveroktatásra vonatkozó igényeket fel kell mérni.

A résztvevők megállapodtak abban, hogy a magyar repülőipari beszállítói program kialakítása iránt az érdeklődés fennáll, a további feladatokat pedig jelen emlékeztetőben rögzítik.

1. A ma ismert információk alapján a programot kezdeményező Berlini Nagykövetség, a HAIF, az ITDH és a GKM közösen egy tájékoztató anyagot állít össze a vállalatok részére.
2. A MAJOSZ, a PANAC és az ITDH 2005. április végén a tájékoztató kiküldésével vállalati találkozót szervez Budapesten, ahol a kerekasztal résztvevői is jelen lesznek.
3. A berlini KSZ és KGA pontosítják a potenciális német partnerek körét, az ITDH illetékes munkatársa elvégzi ugyanezt a francia és az olasz viszonylatban.
4. A HAIF és az ITDH adatbázis hoz létre és vezet a magyar érdeklődő vállalkozásokról.
5. A GKM és az NKTH megvizsgálja és specifikálja az felhasználható támogatási lehetőségeket.
6. A GKI megvizsgálja a képzési háttér biztosításának lehetőségeit.
7. Meg kell vizsgálni, hogy a MGyOSz brüsszeli képviselője bevonható-e a programba.

Berlin, 2005.03.17.